

Ö Y K Ü

iki aylık öykü dergisi yıl. 4 sayı: 20 nisan-mayıs 2007

dosya:

• Öyküde Sözcük Ekonomisi:
Kısa Kısa (Küçürek) öykü-2

• Bilinmeyen öyküleriyle Sevim Burak...

• abdullah harmanlı • abdullah sevgi • abdurrahim karadeniz • bediâ koçakoğlu • berat alany
• büsra miraç • carolyn forche • cemal şakar • dilak aslaner • dor shea • ercan yıldırım
• esra kara • hasan ayçın • haydar ergülen • hüseyin su • ömer təkeli
• jan devrim • katherine annold • lydia davis • mehmet erkan • mehmet harmanlı
• muammer küçükergör • münyer daniş • nalan barberoğlu • necati mert • necati toşuna
• neçip tosun • ömer faruk dönmez • rasim özdenoren • roberta allen • russell edson
• sadık velsizdoğanlar • sevim burak • suavi kemal yazgıcı • ulku ayvaz • zeynep hiçre

20

HECEÖYKÜ'DE BU SAYI

Abdullah Harmancı
Suavi Kemal Yazgıç
Ercan Yıldırım
Esra Kara

ÖYKÜ GÜNDEMİ

<i>İyi Şeyler Olacak</i>	3
<i>Boş Kağıda Öykü Yazılmaz</i>	4
<i>Duyguyla Değil Duyarlılıkla</i>	5
<i>Sözün Üstünlüğü</i>	7
<i>Nezihe Meriç'in 2007 Dünya Öykü Günü Bildirisi</i>	9
<i>Tarık Buğra Hikâye Ödülü Açıklandı</i>	9
<i>Ümit Kaftancıoğlu Öykü Yarışması Sonuçlandı</i>	10
<i>Ömer Seyfettin Hikâye Ödülü</i>	10

ÖYKÜLER

Rasim Özdenören
Cemal Şakar
Haydar Ergülen
Berat Alanyalı
Russell Edson
Lydia Davis
Carolyn Forché
Don Shea
Katherine Arnold
Nalan Barbarosoğlu
Necati Mert
Sadık Yalsızuçanlar
Dilek Aslaner
Bedia Koçakoğlu
Sevim Burak

<i>Ayak İzleri / Temmuz / Hasta / Bir Odanın Fotoğrafları</i>	11
<i>Hikâyat</i>	15
<i>Fazlalıklar</i>	17
<i>Aşkların Eski Tadı Yok / Üvey / Gazi</i>	20
<i>Yemek Vakti</i>	22
<i>Kızkardeşim ve İngiltere Kraliçesi</i>	24
<i>Albay</i>	25
<i>Tek Gözlü Arı Yetiştiriciliği</i>	26
<i>Kanton, Ohio: 1956</i>	27
<i>Bir Rüya, Bir de Masal</i>	28
<i>Güvercinler</i>	30
<i>Çocukken</i>	34
<i>Rüya</i>	37
<i>Sevim Burak'ın Bilinmeyen Hikâyeleri Üzerine</i>	40
<i>Hırsız / İntihar / Köşe Kapmaca / Nişanlı Kız / Gecekonduunun Zaferi / Beşten Sonra</i>	57

Hasan Aycın
DOSYA

Çizgi

84

ÖYKÜDE SÖZCÜK EKONOMİSİ: KISA KISA (KÜÇÜREK) ÖYKÜ-2

Necip Tosun
Sadık Yalsızuçanlar
Mehmet Harmancı
Abdurrahim Karadeniz
Roberta Allen

<i>Aforizmanın Hikâyesi Kısa Kısa Öykü</i>	86
<i>Şikâyet'in Hikâyet'i</i>	94
<i>Kıpkısa Öykü ve Gümüştozu</i>	98
<i>Cortazar'ın Kısa Öykülerine (Kısa) Bir Bakış</i>	100
<i>Kısa Kısa Öykülerle Daha Uzun Öykülerin Mukayesesi</i>	104

SORUŞTURMA: KISA KISA ÖYKÜNÜN İMKÂNLARI YE ZORLUKLARI?..

Rasim Özdenören
Cemal Şakar
Ülkü Ayvaz
Haydar Ergülen
Necati Tosuner

<i>Gergin Bir İp Üzerinde</i>	114
<i>Kısa Öykü Üzerine</i>	116
<i>Keşke Öykü Yazmak, "Fazlalıklar"ı Atmak Kadar...</i>	117
<i>Çok Kısa Öykü İçin Çok Kısa Sözler</i>	118
	119

ÖYKÜLER

Ömer Faruk Dönmez
Mehmet Erkan
Jan Devrim
Abdullah Şevki
Münire Daniş
Muammer Küçükergör
Zeynep Hicret
Büşra Mırac
Ercan Yıldırım

<i>Oğlum</i>	120
<i>Ben'le Mücadele</i>	122
<i>Karıncalar</i>	129
<i>Kuş Vurmak</i>	131
<i>Kader Ağı</i>	138
<i>Çözüm Çözmekte</i>	145
<i>Eller</i>	149
<i>Savrulmuş Hayatlardan 'Kıyıya Vuranlar'...</i>	151
<i>Yok Olmamak İçin Öykü</i>	157

SÖZLÜK

Hüseyin Su – Ömer Lekesiz

<i>Öykücüler ve Öykü Kitapları Sözlüğü-20</i>	165
---	-----

ÖYKÜ KİTAPLIĞI

Necip Tosun

<i>Gün Ortasında Arzu</i>	176
---------------------------	-----

Ö Y K Ü
İki Aylık Öykü Dergisi

YIL: 3 SAYI: 20 NİSAN-MAYIS 2007

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına

Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1

Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr

Teknik Hazırlık: Hece/Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** www.sarakusta.com

Baskı: Öncü Basımevi **Tel:** 384 31 20

K. Karabekir Cad. Ali Kabakçı İş Hanı No:85/2

İskitler/ ANKARA

2007 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 45 YTL.

Kurumlar İçin: 110 YTL.

Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.03.2007

ABDULLAH HARMANCI

İYİ ŞEYLER OLACAK

2003'te *Saklı Değerler*, 2006'da *Bekleyen* adlı öykü kitaplarını yayınlayan Hüzeyme Yeşim Koçak'ın ikinci öykü kitabı *Muhabbet Buyursun Gelsin* (Romantik Kitap, İstanbul 2005) üzerine, sanırım kitap yayımlandığı günlerde bir şeyler düşünmüş ve yazmıştım. Yazar, bu tarihten sonra üçüncü öykü kitabını çıkarmış olmasına rağmen, ben ikinci kitabı üzerine yazdıklarımı yayınlamadım; zira bu yazıyı verdiğim (Konya merkezli) her iki dergi de kapandı!! Aşağıdaki yargıların, yazarın diğer kitaplarda bulunan öykülerini de kapsayacağını düşünüyorum, Hece Öykü'ye uzun ömürler diliyorum:

Hüzeyme Yeşim Koçak'ın öykülerini okurken dikkatimizi çeken ilk nokta, yazarın dili. Öykülerin önemli bir bölümünde, Nazlı Eray'da da gördüğümüz sular seller gibi akıp giden bir anlatım var. Üstelik Nazlı Eray'ın akıl almaz anlatım hatalarını çok sık yaptığını hatırlayacak olursak, Koçak'ın ondan daha üstün bir noktada durduğunu söyleyebiliriz. Ancak Koçak'ın bazı öykülerinde karşımıza çıkan bu (tabiri caizse) "hızlı anlatım", öykü türünün -tabiatı gereği- kısa olmak zorunda olduğu hatırlanırsa, öykülerin aleyhine işliyor. "Karımın Hikayeleri" adlı metin -nispeten daha uzun olduğu için belki de- bu handikaptan sıyrılmasını bilmiş.

Yazarın diliyle ilgili olarak belirteceğimiz bir başka nokta, günümüz öykücülerinin artık kullanmaktan çoktan vazgeçtikleri "ağır" kelimeleri kullanması. Meyus, meçhul, itminan, sermest, mütecessis... gibi. Yazar bu kararında direnir ve bunu titizce yapmaya kalkışırsa, bu durum, kendisinin bir üslup özelliği bile olabilir. Ancak çok estetik durmayan, yahut ince bir buluş gerektirmeyen benzetmelerden de uzak durmalı.

Kıvrak, devingen, kendini okutan, sıcak, canlı bir dil... Fakat şunu da belirtmeli ki, yazar, bu kıvrak, bu devingen anlatımın sarhoş-

ÖYKÜ GÜNDEMİ

luğuna kapılıp, bu “hız”ın esrikliği içerisinde yazmakta olduğu metnin edebi bir metin olduğunu unutmamalı. Şu demek: Edebi metinlerde sosyal, felsefi, insani bir öz, bir derinlik ararız. Yazarın yazma heyecanından öte, bundan daha fazla bir şeydir gereksindiğimiz. Örneğin “Yazarlık Dersleri”nde bu heyecandan, bu dil zevkenden, bu anlatım sarhoşluğundan öte bir durum var. Ülkemizdeki edebiyat yayıncılığının hal-i pürmelali... İronik, iğneleyici, dozunda bırakılmış bir öfkeyle hal hamur, başarılı bir öykü “Yazarlık Dersleri”... Edebiyatın gereksindiği derinliğe sahip.

“Yazarlık Dersleri” gibi, “Bıçak” gibi, “Havva Hanım’ın Saçı” gibi, “Elmasiye” gibi sıkı metinlerle buluşturuyor Hüzeyme Yeşim Koçak bizleri. Söylenebilecek tek bir şey var: Keşke daha iyi bir elemenden geçirse yazar öykülerini. Daha ince ama daha sıkı bir kitap olsaydı “Muhabbet Buyursun Gelsin”... Örneğin “Defile”, doğrudan mesaj kaygıları içerdiğinden, “İlk Doğum” yeterince sarahat içermediğinden, “Söyleşi Keyfi” akıcı anlatımından öte bir derinliğe sahip olmadığından, kitabın alınmamalı ya da üzerinde çalışılmalıydı.

Yazarla yaptığımız bir söyleşide (bkz. 40ikindi.com), yazarın bize kendi öyküsü hakkında söylediklerini burada zikretmezsek yazımızda bir şeyler eksik kalacak. Hüzeyme Yeşim Koçak’a sorulmuş: “...kendi hikayelerinize baktığınız zaman, kendinizi nasıl tahlil ediyorsunuz? Kendinizi nasıl yorumluyorsunuz? Örneğin yoğunlaştığınız izlekler, odaklaştığınız noktalar...” Yazarın cevabı: “Emin olmamakla birlikte bazı şahsi özelliklerimi söyleyebilirim belki. Sevecen, gülümseyen, biraz da muzip, delişmen bir yazar. (...) Ayaklarımı yere basıyor ama hissi bir yoğunluğu, bir parça romantizmi, ironiyi de inkar edemem. (...) Karanlık, vaveylacı, fazla telaşlı, bunaltıcı yazılardan hoşlanmıyorum. Çünkü yeterince acı bir dünyada yaşadığımızı biliyorum. Hayatın kendisinin muhteşem bir güzellik olduğunu düşünerek, benim için en temel gerçeklik olarak sevgiyi görerek; metinlerime bir muhabbet sıcaklığı ve hoşluğu vermek is-

tiyorum. Aşk, sıkça ele aldığım sevdiğim bir konu. Gönül işleri, gönül rengi ve sesi beni cezbediyor. Sonra beşerin mükemmelleşme serüveni, kemal yolculuğu aşkınlık... İnsanın ve hayatın derinlikleri... Güzellikler... “

Koçak’la yapmış olduğumuz söyleşiden alıntıladığımız bu satırlar, öykülerin içeriğine ilişkin olarak söylemek istediklerimizi bir ölçüde yansıtıyor. Tıpkı Memduh Şevket Esendal gibi, Hüzeyme Yeşim Koçak da yeterince acı bir dünyada yaşadığımızı öne sürerek güzele, iyiye, sevecenliğe yöneliyor. Bu yöneliş, edebiyatımızın şimdilerde yoğun hüznün, yoğun karanlık, acı... karabasanında bunaldığı düşünülürse Koçak’a bir avantaj kazandırıyor.

Koçak’ın aynı soruya cevap verirken söylediği şu sözler düşündürücü: “Bazı değerlerimiz üzerindeki hassasiyetim ve samimiyetim kalemimi sivrileştiriyor...” Düşündürücü, çünkü, bir deneme yazarı için bu sivrilik ne kadar normal karşılanacaksa, bir öykü yazarı için de aynı oranda tehlikelidir. Nitekim yukarda da andığımız “Defile” öyküsü, yazarın dünya görüşünü metinden doğrudan doğruya ifade etme heyecanına engel olamaması sebebiyle “edebi”lik özelliğini yitiriyor. Mesaj iletme derdine düşüyor yazar... Koçak’a lazım olan şey, “mesaj” değil, “mesele”... Her öykü bir “mesele”nin, bir çelişkinin, bir açmazın, bir çıkmazın “an” içinde belirlenmesidir, dersek yanılmış olmayız. Elbette “anlatıcı”lığın gerektirdiği soggukkanlılığı ihmal etmeden... Öykülerde “mesele”nin hiç olmadığını da söylemiyorum, ancak bu, tesadüf eseri olarak giriyor metinlere; “yazarına rağmen” belki de...

Sonuç: Anadolu’dan bir darbimesel: Kırk deve boğmadan dereden deve geçirmek öğrenilmemiş... Avrupa’dan bir darbimesel: İyi balıkçı küçük balıkları denize atarmış...

SUAVİ KEMAL YAZGIÇ

BOŞ KAĞIDA ÖYKÜ YAZILMAZ

Öykü, boş kağıdı önüne çekip, yazmaya, anlatmaya başlama sanatı değil. Çünkü öykü

kalemi şu an eline alan her yazarla yeniden sıfırlanan bir tür değil. Esasen şimdiye kadar öyküye emek veren her yazar, kendinden önceliklere rağmen ve onların sayesinde kalemi eline almış demektir.

Hiç bir yazar, yazmaya azmedince, kendini milat ilan etme, o ana kadar hiçbir şey yazılmamış, tartışılmamış gibi davranma lüksüne sahip değildir. Öykü yazarı da kendinden önceki öykü birikimi sayesinde olduğu kadar ona rağmen yazmakla mükelleftir. Öykü, o ana kadar yazılmış birikime rağmen yazılır. Bu yönüyle öykü yazmak akıntıya karşı kürek çekmek gibidir. Yazılan her öykü bir mecra açar, yahut daha önce açılmış bir mecradan akar. Her halükârda yazılan her iyi öykü kendinden sonrakilere aşmaları gereken bir çıta bırakır. Öykü bu yüzden öykülere rağmen yazılır. Yazar akıntıyı hesaba katmadan yolculuk etme yanlısına düşerse hedefine de asla ulaşamaz.

Öykü yazarı, kağıdın boş olmadığını farkettiği içindir yazar olduğu kadar “okur” sıfatının da hakkını yerine getiren kişidir. O büyük kütüphanede kendi raflarını, yol arkadaşlarını, akrabalarını seçen yazar, diğer kulvarlarda, güzergahlarda neler olup bittiğine de kulaklarını tıkamaz.

Ancak öykü yazarının aşması gereken birikim, onun işini zorlaştırdığı kadar kolaylaştırır da... Sıfırdan başlamamış olmak, yazara üstüne kendi üslubunu inşa edeceği zemini kazandırır.

Türk öykücülüğünün kağıdına bugüne kadar kimler, neler neler yazdı? Hem geleksel hem de modern anlamda zengin ve köklü bir öykü birikimimiz var. Öykü yazma iddiasını taşıyan kişilerin bütün bu öykü birimine yaslanması, onu tekrar okuyup, değerlendirmesi; kendisi için bir şecere inşa etmesi gerekiyor.

Hayriye Ünal’ın şair için söylediklerinden öykü yazarı da hissesini almalı: “Korunmuş ve gelenek adını almış geçmiş orada öylece hazır beklemiyor şairi. Tuhaf şekilde yazıyla korunmuş olsa bile kapalı bir bütün de-

ğil o. Şaire seçenekler sunan bir zemin. Her şiir, demek ki, şairinin müntesibi olduğu uygarlıkla yaşıttır, denebilir. Dolayısıyla şiirden bu yaşın gerektirdiği ökeliği beklemek hakkımız. Öte yandan şairin; tüm bu yapıyı yorumlayan konumunda olduğu sürece, o bütünün tinine ancak kendi dehası oranında işleyebileceği de çok açık. Dehanınsa zamanı yoktur.”

Öykü yazarı, neden koştüğünü, neye bağlandığını, neyi nasıl dönüştürdüğünü ve hatta neye dönüştürdüğünü görebilmeli. Bunun da yolu kağıtta kendinden önce yazılı olanları görmesinden geçiyor.

İşte bu yüzden de boş kağıda öykü yazılmıyor. Boş kağıda bakmaya devam edildiği sürece, elde boş kağıttan başka bir şey kalmaz. Ancak kağıdın boş olmadığı, daha önce pek öykünün yazılmış olduğu farkedildikten sonraki yazar kalemi eline alır ve kelimeler, cümleler yerlerini almaya başlarlar. Kurgunun kurulabilmesi için ve işleyebilmesi yazarın kağıdın aslında dolu olduğunu görmeye başlamasından sonra olur.

Nasıl yazarın zihni bir tabula rasa değilse öykümüz de sıfırdan başlama lüksüne sahip değildir.

ERCAN YILDIRIM

DUYGUYLA DEĞİL DUYARLIKLILA

Türkiye’de öykü okuru olmak, hassasiyet noktalarını sürekli artırmakla eşanlamlı mıdır? Bu soruya yanıt verebilecek bir duruma gelmiş, bu hususta bir yargıya varmayı görev telakki etmiş, varoluş saymış öykü kamusu var mıdır, bu da beraberinde gelecek sorulardan bir başkası olabilir. Ancak bir cümlenin içinde “Türkiye” geçiyorsa ve bunu içimize sindirmiş bulunuyorsak, peşinen kabul etmemiz gereken birtakım vasıflar kendiliğinden tebarüz etmeye başlar. Bu açıdan “Türk insanı” derken nasıl bunun arka planı ve var oluş şartlarını zihnimizden ışık hızıyla geçiriyor, “nizam –ı âlem”

fikriyle dünyada yerleşik ve başat bir “duruş”u aklımıza getiriyorsak; mesela “Türk sanayii” derken mezkûr hisleri ve reel düşünceleri, üretimi zihnimizde ironik bir şekilde canlandırıyoruz. Türk kültürü ve edebiyatından bahsederken de “içimizde kıpırtılar” oluşuyor, dünya sisteminin “bu kalelere” nüfuz edemeyeceğini, eninde sonunda suyun yatağına döneceği savını işliyoruz. Bizdeki hassasiyet konularının çeşitliliği, tarihsel işlevimizin bize yüklediği zorunluluk olduğu kadar, güncelleştiremediğimiz asaletimizden de kaynaklanıyor.

Türk öykücülüğünden söz açmak, arkada bir yığın yazar ve öykü kitabının eteğinde mümkün müdür, değil midir? Bu sorunun cevabını, “Türk öykücülüğü öykü okuyan için hangi hassasiyet noktalarını belirledi?” sorusuna verilen yanıtı aldıktan sonra gündeme gelebilir. “Artık müthiş bir anarşist oldum. Bir milletin bire kadar açlıktan ölmesi için toplu, tüfekli, teşkilât yapan Topal’ı, bu alaçı tutanları öldüreceğim. Yenecek ne varsa, ortadan kaldıran, altyüz yıllık bir devletle beraber kocaman, mâsum Türk milletini fakrî’ d-dem kılıcından geçirenleri geberteceğim. Evet, bu milleti hükûmet mahvetmek istiyor! Karasulu, Bayramzâdeli meş’um teşkilât, yedi başlı bir ejderhâ gibi memlekete sarılmış! (...) Onları öldüremedim. Onları, ancak yaşarsa, millet öldürecek! Hepsini ipe çekecek!”

Millet bu satırların yazıldığı 1916 yılından itibaren zikredilen teşkilatı dağıtıp ilgili ipe çekti mi? Birçok ipe çekilen oldu kuşkusuz, hatta belirtilen teşkilattan da ipte sallananlar da... Bu satırların yazarı Ömer Seyfettin, “Niçin Zengin Olmamış” hikâyesinde belediyenin kenarda köşede ölenleri nasıl topladığını da anlatır. Kendi cesedinin “kadavra” olarak kullanılacak kadar ilgisizlikle karşılandığını bilseydi, isminin geçtiği ortamlarda “siyasal” öykü yazdığı şeklinde “kategorize” edildiğini görseydi, herhalde “Türk öykücülüğü”ne bakışını değiştirdi.

“Dört oğlum vardı, birisi katilden hapse düştü, sekiz sene yattıktan sonra öldü; ikisi seferberlikte gitti; biri de candarma idi, eşkıya ta-

kibinde vuruldu, topal kaldı, şimdi köyde oturur, benim elime bakar. Öbür oğullarımın çocukları yoktu. Bunun da bir tek oğlu oldu, o da sekiz yaşında sıtmadan öldü. Öleli yirmi yılı aşkındır. O zamandan beri topal oğlumla otururuz. Benim kocakarı ile topalın karısı tarlayı sürer, ekerler, ben de harmana yardım ederim, topal da çardakta oturup bostanı bekler, kıt kanaat geçiniriz.” Bugünkü öykücüler bunu “Türk filmi” mesabesinde değerlendirirler muhtemelen. Evet “Türk filmi”. Biz Türkler çevirdiğimiz filmler için “Türk filmi” deriz. Demek ki içinde “Türk” geçtiğine göre duyarlık devşirebilecek konulara parmak basabiliyoruz. Alıntısı yapılan “Kafakâğıdı” öyküsünün Sabahattin Ali’den alındığı öğrenilince “taşra” gelir akıllara. Tabi farklı çağrışımlarla birlikte, teknik olarak “çoğulcu” olmadığı, “çok katmanlı” öyküler barındırmadığı da peşinden söylenir. Siyasal öykü yazdığı da... Enteresandır, Sabahattin Ali’nin ölümü de Ömer Seyfettin gibi kendi öykülerinde aktardığı pasajlar, sahnelere çok benzer. Bunu, eleştirmenlerin “yaşadığını yazmak” formülasyonu içinde mi değerlendirmek gerekir, yoksa Türk öyküsünün duyarlık oluşturabilecek incelikleri uhdesinde taşıdığı yargısıyla mı?

“Önce ekmekler bozulmuş, ardından her şey de bozulmuştu. Dünyanın tadı kaçmıştı. Her şey birden değişivermişti. Ekmek, su, hava, deniz, sokaklar, meydanlar, radyo, gazeteler, kitaplar.” Kara gözlükleriyle tramvaylarda, kır kahvelerinde, sokaklarda dilberlerle maceralara “akan” Oktay Akbal’a bu satırları hangi “kırılma noktası” yazdırabilmiştir?

“Türk öykücülüğü” içinde ismi geçen Refik Halid de bugünkü kimliğimize denk düşen duyarlıkları anlatmıştır. “Başının içinde, kasabaya indiği gün, yeni düzenlemeler, örgütler, yardım dernekleri gibi ağır ağır düşünceler doluydu. Bu küçük şehirde kocaman işler göreceğini, herkese parmak ısırtacak eserler çıkaracağını sanıyordu. (...) Şimdi geçen günlerdeki hizmet, imar, yeni düzenlemeler gibi fikirlerini hatırladıkça nargilesini gürlereyerek gülümsüyor, arkadaşlarına

kendini mazur göstermek için: - Toyluk, ne yaparsın?. Diyordu...”

Bir idealistin, tazyikler karşısında duyarlılığını koruyamadan, içki, işret âlemleri içinde sisteme dâhil olması sadece öykülenen bir durum değildir kuşkusuz. Zaten Refik Halid’de “*Memleket Hikâyeleri*” içinde benzer “ağır”, “mesajlı” işlere girişmemiştir. Daha “soft”, “hayata dokunan”, “yaşama sevinci” içeren öyküleri vardır. Gerçek öyle mi peki?

“Türk öyküsü” kapsamında yer bulunduğu göre bu tür sahnelerle günlük hayatımızda oldukça sık karşılaşılıyor. Öykü tarihimizde bizim hassasiyetlerimizi kalemine dolayan öykücüler, aynı zamanda bize duyarlık alanları oluşturmayı da tercih etmişlerdi. Öykünün “okunan” bir şey olması, “hassasiyet” noktalarımıza da “dokunan” bir şey olmasıyla ilintili. Öykü literatüründe, benliğimize dokunan duyarlık alanlarından bahsetmek mümkünken, bugün için “bizi biz yapacak” duyarlıklara kapı aralayacak öykülere temas edebiliyor muyuz? Öykü için şu konjonktürde bundan başka soru sorulmamalıdır.

ESRA KARA

SÖZÜN ÜSTÜNLÜĞÜ

Yazmamak konusunda ısrar etmiş pek çok isim vardır şüphesiz, hatta Yahya Kemal bu isimlerden en dikkate değer olanıdır. Onun bu ısrarı, edebiyat camiasında tembelliğine yolmuştur çoğunlukla. Yakup Kadri, onun için “Şahane tenbellik... Evet, Yahya Kemal şahane bir tenbeldi ve bundan ötürü kafasının içindeki hazineden bize pek az şey bırakıp gittiği kanaatindeyim.”¹ derken; o ise, Celile Hanım’a “Yazamıyorum Celile, ben galiba konuşmak için yaratılmışım!”² diyordu. Yahya Kemal, kendi adına “konuşmak için yaratılmışım” diyorken haklıydı. Gerçekten onun gibi, konuşmak için yaratılmış, söz ustaları yok değildir. Tevfik Fikret’in de, yazmak konusunda olmasa da, yaz-

dıklarının hatasız olarak okuyucuya ulaşması konusunda ne kadar titiz olduğu bilinmektedir. Tek bir dizge hatasına tahammülü yokmuş üstadın. Bu nedenle yayıma girmeden önce satır satır kontrol edermiş şiirlerini.³

Konuşmanın iletişim kurmada en kolay ve en rahat iletişim yolu olması, sözün yazıya karşı üstünlüğünü hala devam ettirmektedir. Kendi kültürümüz adına, sözün ve yazının seviyenini karşılaştıracak olduğumuzda, sözün daha köklü bir geçmişinin varolduğunu görürüz. İçten içe devam eden sözlü kültür geleneği, sözlerin beyaz kâğıtlara değil kulaklara emanet edilmesi, insanımızın bu geleneğe ne kadar önem verdiğini göstermektedir. Sözlü gelenekten gelmiş olmak ise, ister istemez bir dinleme geleneğini de beraberinde getirmiştir. Söyleyenin karşısında bir muhatap(birey) yahut muhataplar(bireyler) mevcutken, yazının karşısında çoğunlukla birey olarak tek bir okur bulunmaktadır. Zira okumak, dinlemeye göre daha bireysel bir edimdir. Günümüz okuru, eline aldığı eseri etrafına toplanan kimselere sesli olarak okumuyor artık. Ya odasına çekilerek yahut da koltuğuna kurularak okumayı tercih ediyor. Bu durum, kültürel şartların değişmesine ve teknolojik gelişmelere bağlanabileceği gibi, “biz”in yerini “ben”in alması da bu değişmeyi hazırlayan şartlar arasında sayılabilir.

Yazıya göre, sözün etki alanı çok geniş olmasa da, etkileme gücü yazıdan çok daha fazladır. Çünkü sözün bir ruhu vardır, sözle anlatılmak istenene konuşanın mimiklerinden bakışına ve duruşuna kadar pek çok unsur eşlik eder; oysa yazının meta haline dönüşme riski daha yüksektir. Konuşur gibi yazmak, sözün ruhunu yazıya aktarmak ise gerçekten ciddi bir meseledir. Zira yazının formatı, konuşulandan çok farklıdır ve sözün samimiliğine karşılık yazıda bir ağırbaşlılık ve ciddiye hâkimdir. Bu dengeyi sağlayamamış çoğu yazar, soğuk bulunarak okunmamaya mahkûm edilmiştir ne yazık ki. Siyah renkli puntolarla yazıp, renk renk çağrışımlar yapmak hiç de kolay iş değildir.

Kendi örneğimiz adına, sözün önemini yalnızca köklü bir geçmişinin varoluşuna bağlamak da yeterli değildir. Bunun bir de inanç boyutu vardır. Evrenin yaratılış biçimi tek bir söze dayandırılmaktadır. “*Kün*” emri, yani “ol” sözcüğü varoluşun gerçekleşmesine yeterli olmuştur. Kuran-ı Kerim de, yazılı olarak değil, vahiy yoluyla parça parça indirilmiş, daha sonraları yazıya geçirilmiştir. Bu vahiy şekillerinden birisi de, doğrudan Allah’ın Mirac’da olduğu gibi Peygamberle konuşmasıdır. Bunun yanı sıra Cebrail’in kendi şeklinde yahut insan şeklinde Peygambere gelerek, vahiyde bulunduğu bilinmektedir. Bunun yanı sıra, söze mistik bir boyut kazandıran, “söyleyene değil söyletene bak” gibi sözlerde de dile getirildiği gibi, sözün asıl sahibinin Allah olduğunu bilme İslam inancıyla doğrudan alakalı hususlardır. Yunus bir şiirinde şöyle der: “*Söz karadan akdan değil/ Yazup okumaktan değil/ Bu yürüyen halk-dan değil/ Hâlik avazından gelir.*”⁴

Sözü az ve öz söyleme, az sözle çok şey anlatma ve söz ziyanlığı etmeme, kültür ve geleneğimizin önemle üzerinde durduğu bir başka mevzuudur. Ancak; sözün sözü açtığı da bir gerçektir. Yazının kesin sınırlarına karşılık söz biraz daha esnektir bu yüzden. Mevlana’nın Mesnevi’sinde de durum böyledir, fakat Mevlana başladığı yere dönmesini bilir. “Ey okuyucu! Hatırla bakalım biz buraya nereden gelmiştik?” demez. Binbir Gece Masalları, şah gibi okuyucuyu da sözün büyümesine kaptırıp, üst anlatıyı unutturmaya yöneliktir. Ancak, dikkatli bir okur, canını şah-tan kurtarmak isteyen Şehrazad’ın anlattığı masalları okuduğunu hatırlamak için başa dönmek gereği duymaz.

Yunus’un sözün önemini anlatan manzumesi, bilindiği gibi şiir-i meşhurdandır. Bu şiirinde sözün gücünü şöyle dile getirir Yunus: “*Keleci bilen kişinin/Yüzünü ağ ede bir söz/Sözü pişirip diyenin/İşini sağ ede bir söz/Söz ola kese savaşı/Söz ola kestire başı/Söz ola ağulu aşı/Bal ile yağ ede bir söz*”⁵ Söz, savaşı kesecek kadar etkiliyken, başı kes-

tirecek kadar da tehlikelidir diğer yandan. Yine de sözün nereye gideceği, az çok bellidir. Yanlış anlaşılması durumunda söyleyenin anında müdahale etme imkânı vardır. Fakat yazı yazarın kaleminden çıktığı anda, kendi serüvenini yaşamaya adaydır. Hele de açık uçlu bir metinse herkes anlamak istediğini anlayacaktır ondan. Bir de bakarsınız ki işgüzar bir okur, çıkarılmayacak bir anlamı çıkarıvermiştir metinden. Yazarın “ben bunu kastetmedim” deme şansı yok, kastetmemişse de kastetmek istemiştir. *Yazı yazmak, yazmadığından hesaba çekilmeyi göze almaktır bir bakıma.* Yazmanın eylem olarak cesaret gerektiren bir edim oluşu da buradan kaynaklanır.

Söz gibi yazının da, kişiye cazip gelen çeşitli yönleri vardır.”Yazı ‘ben’den daha uzun ömürlüdür ve insandaki en kuvvetli iş-tiyak, sonsuzluk iştiyaktır. Bunun için dünya yüzünde geçici olduğunu bilene en kestirme kalıcılık yolu gibi görünmektedir yazı.”⁶ “Söz uçar yazı kalır” sözü bir noktaya kadar haklılık payı taşımakla birlikte oldukça yerinde bir sözdür. Unutmak yahut unutmamak açısından düşünecek olduğumuzda, bir sohbet sırasında (dinleyerek) edinilen bilgilerin, okunarak elde edilen bilgilere oranla zihinde daha fazla yer ettiğini görürüz.

Giderek popülerleşen günümüz kültürüne bakacak olursak, yazının baskın bir gücü olduğu gerçeğiyle karşılaşırız. İnsanlar artık duyduklarına değil okuduklarına inanma eğilimindedir. Yeterince okumayan bir toplumun bu yöndeki bir eğilimini anlamak da hayli güç görünüyor. Sözlü ve yazılı kültürde, dipnotların artık önemli bir saygınlığı var. Sözün sahibi olmak yetmiyor, sahibi olduğunuz sözün inandırıcılığı kaynak göstermekten geçiyor.

Sözlü bir gelenekten beslenen yazarlarımız, dinleyici mi yoksa okur mu ikilemi arasında bocalıyorlar. Sözün muhatabına ulaşmasına oranla, yazının okuruna ulaşmasındaki belirsizlik yazarı tedirgin ediyor. Ve bilindiği üzere, okura ulaşmayan bir yazının, varlık olma sürecindeki en önemli aşaması da, bu nedenle gerçekleşmemiş oluyor.

Dinleyici, söz söyleyene müdahale edebilmek ve anlamadığı noktanın şerhini talep etmek bakımından okura göre daha avantajlı olduğundandır ki, yazar yanlış anlaşma ihtimalini daha yoğun yaşar. “Yazar neden yazmaz?” sorusu da böylece, bir parça da olsa aydınlatılmış olur.

- ¹ Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Gençlik ve Edebiyat Hatıraları, İletişim Yay., İst.1990, s.119
- ² Beşir Ayvazoğlu, Bozgununda Fethi Rüyası, Kabcacı Yayınevi, İst.2001, s.247
- ³ Dursun Ali Tökel, “Elin Dili’nden Gönülün Dili’ne: Hat Sanatı Şiir Estetiğine Ne Katıyor”, Kaşgar Edebiyat-Kültür Dergisi, 38-39. sayı (Mayıs-Haziran, Temmuz-Ağustos 2004), s.159
- ⁴ Prof. Dr. Abdurrahman Güzel- Mustafa Tatçı, Yunus Emre (Hayatı-Eserleri ve Şiirlerinden Seçmeler), Semih Ofset Matbaacılık ve Yay., Ank.1991, s.110
- ⁵ Prof. Dr. Abdurrahman Güzel- Mustafa Tatçı, a.g.e., s.109
- ⁶ Nazan Bekiroğlu, Mor Mürekkep, Timaş Yay., İst.2003, s.14-15

NEZİHE MERİÇ’İN 2007 DÜNYA ÖYKÜ GÜNÜ BİLDİRİSİ

14 Şubat Dünya Öykü Günü için, benim de söylemek istediğim bir sözüüm var. Bunu, elimden geldiğince kısacık, açık seçik, hadeden geçirilmiş olarak söylemek istiyorum.

Şu karmaşık, anlaşılması, anlatılması olanaksız, tılsımlı, gizemli yaşam denen şey var ya, bence bunun özü şu: Doğmak, yaşamak, ölmek. Bu gerçek, dünyanın her yerinde böyle. Kim aksini söyleyebilir. Bu böyle ama, dünya dünya olduğundan, yeryüzü yeryüzü olduğundan, insan insan olarak varolduğundan bu yana (tarih denen çılgınlık süredursun), oluşan, onu üreten, yücelten bir başka cevher var.

Olmazsa olmaz, bir şey; aşk. Tıpkı yaşam gibi gizemli, karmaşık, tıpkı yaşam gibi anlaşılması da, anlatılması da zor bir şey bu aşk. Yaşama aşkı.

Karanlıkların içinde, ince ayrıntılarla var olan insanı bilmek, insanın, yaşamın, aşkın sesini duymak ne denli zorsa, aşk da öyle.

Zor. Çok zor. En zor olan da, bu zoru yaşamak, onunla baş edebilmek.

Bu sesi duymanın, onu elde edebilenin, bunu kolaylar gibi olmanın bir yolu var. Bu yol öyküden geçer.

Öyledir. Hepimiz, bakar, görür, düşünür, konuşur, dinleriz. Sonra, yaşamın bir ucundan tutar başlarınız öyküler üretmeye. Çoğumuz bunu ayırtına varmadan yaparız.

Öykünün sesini duyup, dinleyip, en derin çınlayışına kadar algılayıp, ince ayarlardan geçirip söze, sözü kağıda dökene öykü yazarı deniyor.

Öykü yaşamdır. Öykü bir iksirdir. Onsuz olunmaz.

2007 yılında, Türkiye’de yaşamakta olan, öyküler yazan, öyküler içinde yaşayan bir öykücü olarak, yeryüzündeki tüm öykü yazarlarını, coşkuyla, sevgimle kucaklıyor, 2007 Dünya Öykü Günü’nü kutsuyorum.

TARIK BUĞRA HİKÂYE ÖDÜLÜ AÇIKLANDI

Konya’nın Akşehir Belediyesi’nce düzenlenen Tarık Buğra Hikaye Yarışması sonuçlandı. Jüri üyeliğini Prof. Dr. Mehmet Tekin, Doç. Dr. Alim Gür, Sadık Yalsızuçanlar, Yard. Doç. Dr. Köksal Alver ve Abdullah Harmancı’nın yaptığı yarışmada, Hollanda’dan Türkler

Tamer Kütükçü “İşisöndürür müsün?” ad-

Nezihe Meriç

Tarık Buğra

lı hikayesiyle ikinci, Osman Kurt, “Hiç”adlı hikayesiyle üçüncü oldu.

ÜMİT KAFTANCIOĞLU ÖYKÜ YARIŞMASI SONUÇLANDI

350 öykünün katıldığı yarışmada, “Acı Dağlar” adlı öyküsüyle Hamdullah Köseoğlu birinciliğe, Ali Balkız ve Esra Odman ikinciliğe, Bünyamin Çelebi, Ercan Başar ve Muharrem Erbey ise üçüncülüğe değer görüldü.

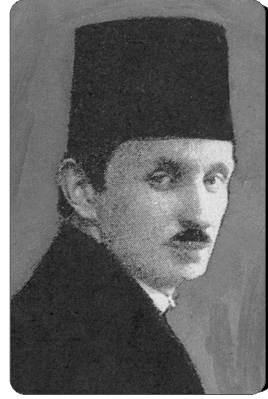
Adnan Özyalçiner, Osman Şahin, Mehmet Güler, Öner Yağcı ve H. Hüseyin Yalvaç’tan oluşan seçici kurul İlyas Engiz, Ferhat Öztürk, Z.Şükran Topal, Halit Payza, Gizem Kodak, İrfan Mutluer, Emine Emel Balcı, Aykut Arslan Yıldız ve Muammer Küçükergör’i de mansiyona değer gördü. Öyküler “Ümit Kaftancıoğlu Öykü Ödülleri-2007” adıyla

ÖMER SEYFETTİN HİKÂYE ÖDÜLÜ

Gönen Belediyesi’nin düzenlediği 18. Ömer Seyfettin Haftası çerçevesindeki hikâye yarışmasının sonuçları açıklandı. Yarış-

mada Engin Damcı “Kış Yabancı” isimli hikâyesi ile birinci oldu. Yarışmada ikinciliği Hayati Ateş “Hacer’im Hacer” isimli hikâyesiyle kazandı.

Sevgün Yılmaz da “Ispanak Böreği” isimli hikâyesi ile üçüncülüğü elde etti. Her yıl olduğu gibi bu yıl da ilk ona giren eserler kitap haline getirilecek. Kitaplaşacak ilk on hikâyede Güzide Akkoyun 4., Dilek Çetindaş 5., Aydan Tırpan 6., Muhammet Çitgez 7., Yusuf Turan 8., Aydan Dayan 9., Necmettin Sarı da 10. oldu.

Ömer Seyfettin

RASİM ÖZDENÖREN

AYAK İZLERİ

Bilmediğin ayak izlerini sürerek bilmediğin bir yerlere gitmek –gitmek: yani bir şeylerin ardından sürünmek. Nereye gittiğini bilmediğini düşünüyorsun. Tadına varılmamış bir mutluluğu yaşadığını anımsıyor ve diyor-sun: ben hiç kendimi yaşamadım, yaşarken yakalamadım. Eski fotoğraflar. Oralarda işin neydi? Arkadaki ağaç kesilmemişse eğer, kurumuştur. Bu sol-gun fotoğraf kadar bile dayanıklı olabileceğin ileri sürülemiyor. Sense şimdi ayakların dolaşarak binlerce insanın ayak izleriyle aşınmış beton zeminde bilmediğin bir ayak izini sürmeye kalkışıyorsun. İçinde melekler. İnsanlar yok. Ölüler yok. İzler, izlenimler, tasarımlar yok. Nereye gidiyorsun, gide-cek-sin: yok. Mizansen şudur: eski kütüklerden yapılmış, yangın bozması bir istasyon binası. İz bırakmadan geçip gitmiş milyarlarca ayak.. ayaklar betonda iz bırakmaz: yalnızca şaşkın istikametlere yürümüş lekeler kalır artlarında. Şimdi hangisini izlemek istiyorsun? Hangi lekenin üstüne basarak bu istas-yonun dışına çıkacaksın? ❧

(19 Temmuz 1987)

RASİM ÖZDENÖREN

TEMMUZ

Baş dönmesi. İsteksizce ağlayan bir çocuğun sesi: anne (kelimeler henüz biçimlenemiyor – yaşamının acemisi, konuşmaysa hiç yok). Ve çocuğun ablası: çatıların arasından gün ışığının beyaza dönüştürdüğü açık mavi gökyüzünün sonsuz uzaklıklarından yankılanan, bebeği tehdit eden sesi. O boşluğa kırılarak dökülüyor, yitiyor. Hasta çiçekler. Kırmızı örümcek. Büyüyemeyen ağaçlar. Ve susuzluk. Bir şeyler alaşağı ediliyor, oysa güvenmek istediğin bir şeylerdi onlar: yuvarlanıyorlar, ezilmiş aşklar, işitilmemiş haberler, gözyaşları, sözvermeler, tutulmamış sözler, uyku ve baygınlık gibi bir şeyler. Yarış yok, yarış durmuş. Yarışmak için değil, bilmediğimiz bir gölgeliğe sığınmak için uçuyor kuşlar (kuş türünün özel adı serçedir). Olağanüstü olaylar açıklanamaz, açıklanamazlıkları yüzünden olağanın ötesinde sayılırlar, ama her açıklayamadığımız olgu olağanüstü değildir. Ben niçin varım sorusu da açıklama talep ediyor, bellediklerimizin ötesinde cevap yetiştirmek güç. Temmuz yakıcılığında doğanın kendi pörsümüslüğünü ortaya koyması açıklaması olmayan bir olağanlıktır. Birileri bir yerlerde bulutları yırtıyor, çıplak, yaralı yüzler yırtılmış bulutlara çoğalıyor, açlık ve tokluk, başkaldırı ve boyuneğış bulutların gecesinde kendi yokluklarına doğru uzaklaşıp gidiyor. Herkesin kendi sıkıntısından çıkan sesin özgürce somutlaştığını görüyorsun (işitme değil, görme –sesleri görüyorsun). Ağızlardan çıkmayan fakat kelime olan, kelimeler olarak evlerin, kurumuş çimenlerin arasına yayılan, sahipsiz insan seslerini görüyorsun. Bu değilse Temmuz, nedir, diye soruyorsun. ❧

(19 Temmuz 1987)

RASİM ÖZDENÖREN

HASTA

Bazen pencereden dışarı bakıyor: güzel çiçeklerin süslediği, renk kattığı odasının (burayı mahpus odası olarak düşünüyordu) bu köşesinden (pencere) kentin cıvıl cıvıl insan kaynaşan dışarıdaki alana bakarak yeryüzünün mümkün olan her yanına dağılmış arkadaşlarının ve dünyanın yeniden bir parçası olup olamayacağını merak ediyordu. Böyle bir kötülük milyonlarca kilometre uzağında olmalıydı onun, böyle düşünüyordu. Hâlâ hiçbir şey bilmiyordu. Bilmek de istemiyordu. Olacakları bilmek istemiyordu. “Ama böyle yaşayamam” diyordu. Bütün istediği sevdiğiyle biraz daha zaman geçirmektir ve sağlık ummaktır ve ellerinde kalan zamandan hazzetmektir. “Birini sevdiğini düşünüyorsun, sonra beklenmedik bir şey oluyor –hastalık gibi bir şey-, sonra bakıyorsun ki, aşk daha da kökleşmiş, derinleşmiş, hem de hayal bile edemeyeceğin ölçüde..” diye düşünüyordu. Ve sonra gerçekle yüz yüze geliyor ve sessizce konuşuyordu: “Tanrım, gerçekten acı çekmiyorum. Şu yeryüzünde benden bin beter insan var. Ama bu hasta niçin ben'im? Niçin? Niçin? Niçin ben olmak zorunda kaldım? Bu bir haksızlık değil mi?” Uzaktan, kilometrelerce uzaktan kıpırdayan insan silüetlerini gördükçe, kentin derin uğultusuna kulak verdikçe, bahçedeki çam ağaçlarının yeşilliğine ve kapının hemen arkasından işitilen dünyalık insan seslerine (kimizaman tıkırdayan sedye arabalarının, tanıdık hemşirelerin, hasta ziyaretçilerinin seslerine) rağmen, içinde yaşadığı hastane binasının dünyanın dışına fırlatılıp atılmış olduğunu, hiçbir gerçek uzamda yer tutmadığını düşünüyordu. O zaman içi kahırla eziliyor ve gene konuşuyordu: “Bazen öfkeleniyorum ve bana ne olduğunu düşünüyorum, somut bir muhatabı yok öfkemin. Bu.. bu hasta niçin benim Tanrım, ah, niçin?” Yoksa bütün bunlar bir hayal miydi, hiç yok muydu, kendisi hiç olmamış mıydı, bu mümkün müydü, mümkün olabilir miydi? Hiçbir şey bilemiyordu ve işte o zaman kemiklerinin, pörsümüş deri parçalarının arasından çıkardığı sevgilisine sıkı sıkı sarılarak kafasının derin karanlıklarına dalıp gidiyordu. ❧

(21 Temmuz 1987)

RASİM ÖZDENÖREN

BİR ODANIN FOTOĞRAFI

Yok böyle bir fotoğraf.

Hiçbir fotoğrafçı kameranın ardında olanları fotoğraflayamamıştır henüz.

Oysa kameranın ardındaki düz, çıplak duvarın resmi çekilmeliydi: kameranın önünde olup bitenleri bu düz badanalı satıh anlamlandırıyor, kameranın önünde duranların bir odanın içinde durduklarını fotoğraflarda görünmeyen bu duvar gerçeklik olarak yansıtıyor. Ama o duvar gene de görünmüyor. Fotoğrafçıya sorarsanız bu duvarın kendisiyle uğraşmaya değmez: boydan boya, düz, çizgisiz, kişiliksiz bir satıh. Belki bir elektrik düğmesi, bir priz, kullanılmayan bir aplik kordonu.. bu düz sathın dümdüzlüğünü bazı duvarlar üzerinde bir bunlar bozabilir. Ama fotoğrafçıya göre, resmini çekmeye değercek bir kişilik vermeye yetmez bunlar: olsa olsa kişiliksizliğin belgelerini resmedebilirler. Bir odanın fotoğrafını çekmeye yanaşılmaz bu yüzden. Odaların fotoğrafı yoktur.☞

(19 Temmuz 1987)

CEMAL ŞAKAR

HIKÂYAT

KUŞLAR

“Buradan Zeytin Dağı görünür.” Yaşlı gözlerini kapadı.
Oturduğu taşa çölün bin yıllık sıcaklığını duyumsadı. Damağı yapış yapıştı.
Dipsiz, körkaranlık bir kuyuya düşüyordu sanki.
Güneş hâlâ başını yakıyordu.
İçindeki kuşlar bir anda uçuvermişti; o, dipsiz, körkaranlık kuyuya düşerken.
Kuşların pençesinde minik taşlar vardı.
Parmaklarının arasında unuttuğu sigaranın koruyla irkildi. Perdelerin arasından sızan ışıktan rahatsız oldu.
Kaldığı satırı aradı yorgun gözleri; sararmış kitapta.

SU

Günlerdir gölün durgun, kıpırtısız suyuna bakıp ağlayan adamın yanına gittiler.
Teselli etmek için bir şeyler yapmak zorunda hissediyorlardı kendilerini.
Derdini günlerdir anlayamadıkları için bir şey de yapamıyorlardı.
Suda ne görüp de ağladığını merak ettiler.
Eğildiler.
Durgun, kıpırtısız suya baktılar.
Kendi akislerinden başka bir şey göremediler.
Onun ne gördüğünü görmek için biraz daha dikkatli baktılar. Göl, insan suretleriyle dolmuştu. Onun gördüğünü göremedikleri için itişip kakıştılar.
İçlerinden biri,
-Gölgelerimiz birbirine girmiş, dedi.
O ise suyun başında hâlâ ağlıyordu.

BOZKIR

Motosikletiyle günlerdir bozkırda gidiyordu. Kaçtığı, geride bırakmak istediği bir şeyler yoktu. Sadece yıllık iznini değişik, ilginç bir biçimde geçirmek istiyordu. Her yıl yaptığı gibi turistler için hazırlanmış sahnelerde mutluluk rolü oynamak istemiyordu.

Doğada, doğal bir uyumla kendini dengelemenin peşindeydi. Yol boyu önüne çıkan sapaklara sadece sezgisini dinleyerek sapıyordu.

İki haftaya yaklaşmıştı, rasgele seçtiği yollardaki seyahati. Ne bir ağaç, ne bir dağ, ne bir dere kenarı. Gecelerini geçirebileceği bir kamp yeri bulamıyor; olduğu yerde ya da önüne çıkan bir motelde konaklıyordu.

Bozkırın uçsuz bucaksızlığı; aynılığı, hiçbir sürprize açık olmaması onu tedirgin etmiş, gerginleştirmişti.

Motelde kahvaltısını yapmış, eşyalarını motosikletine bağlıyordu. Motel sahibi elinde bir bardak çayla geldi.

Çardağın altında biraz oturdular. Onun tedirginliğini ve gerginliğini anlamış gibiydi. Tam yola koyulacağı sırada:

-Burdan öte, daha iyi, daha güzel yerler yok, dedi motel sahibi.

TELEVİZYON

Üzgün, alabildiğine ağlamaklı bir ses tonuyla: İzlüyor musun, her gün onlarca masum insan öldürülüyor. Zalimler! Hele çocuk ölümlerini izlemeye yüreğim hiç dayanmıyor.

Evet, dedi, üzgün, alabildiğine ağlamaklı bir ses tonuyla. İçim kan ağlıyor. Televizyonda soykırım görüntülerini izleyince, içim kan ağlıyor.

İyi ki şu televizyon var.

Evet, yoksa nasıl izleyecektik bunları.

DENK

Kan-ter içindeydi. Ayakta durmakta güçlük çekiyordu. Dizlerinin bağı çözülmek üzereydi.

Biraz geriye doğru kaykılarak, sırtındaki dengi yavaşça yere bıraktı. Tekrar doğrulduğunda dengesini sağlayamadı. Bir-iki kez sağa sola yalpa yaptı.

Hemen oturdu ve dengine yaslandı. Derin bir nefes aldı.

Bir ihtiyacı olup olmadığını sordu.

Yoktu.

Yine de bir bardak soğuk su verdi. Ve içeriye girdi.

Gitmek üzere tekrar ayağa kalktığında yine sendeledi. Biraz geriye doğru kaykılarak dengini sırtlandı. Dengesini bulmuştu.

Dengi ona güven ve denge veriyordu, ardına bakmadan hızla yürümeye başladı. ❏